

PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
W KATOWICACH

40-024 Katowice, ul. Powstańców 41a
Tel./Fax (0-32) 256-46-96, Tel/Fax (0-32) 255-26-47, Tel. /Fax (0-32) 255-44-04
E-mail: katowice@uokik.gov.pl

Katowice, dn.20.11.2002r.

RKT-560-s-10/02/MF

DECYZJA Nr RKT-59/2002

I. Na podstawie art. 104 K.p.a. i art. 28 ust. 6 oraz art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 122, poz. 1319; z 2001r. Nr 110, poz. 1189, Nr 154, poz. 1800 oraz z 2002r. Nr 129, poz. 1102) po rozpatrzeniu sprawy wszczętej z urzędu, w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nakłada się na Gminę Rybnik z tytułu niewykonania w okresie od 16.06.2002r. do 20.11.2002r. decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 28.03.2001r. Nr RKT-7/2001 (sygn. akt 560-s-04/00/MF) karę pieniężną płatną do Budżetu Państwa w wysokości 11 129,20 (słownie: jedenaścietysięcstodwadzieściadzięćzłotyhdwadzieściagroszy), co odpowiada równowartości kwoty 3160 Euro i stanowi kwotę 20 Euro za każdy dzień niewykonania decyzji.

II. Na podstawie art. 28 ust. 6 oraz art. 75 w związku z art. 72 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 122, poz. 1319; z 2001r. Nr 110, poz. 1189, Nr 154, poz. 1800 oraz z 2002r. Nr 129, poz. 1102), w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów po przeprowadzeniu postępowania wszczętego z urzędu w sprawie nałożenia na Gminę Rybnik kary pieniężnej, postanawia się nakazać w/w przedsiębiorcy ponieść koszty niniejszego postępowania w kwocie 14 PLN (słownie: czternaścierzłoty) płatne do Budżetu Państwa.

Uzasadnienie

W dniu 28.03.2001r. w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej Organem Antymonopolowym) wydana została decyzja Nr RKT-7/2001 w postępowaniu antymonopolowym prowadzonym na wniosek Stowarzyszenia Prywatnych Przewoźników „DEWAX” w Żorach przeciwko Gminie Rybnik.

W pkt I sentencji decyzji Organ Antymonopolowy nakazał Gminie Rybnik zaniechanie stosowania praktyki monopolistycznej polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na rynku poprzez przeciwdziałanie ukształtowaniu się warunków niezbędnych do rozwoju konkurencji w ten sposób, że Gmina Rybnik odmawia przewoźnikom – członkom SPP „DEWAX” wyrażenia zgody na korzystanie z przystanków komunikacji miejskiej w centrum Rybnika stanowiących jej własność.

W pkt II sentencji decyzji Organ Antymonopolowy nakazał Gminie Rybnik zaniechanie stosowania praktyki monopolistycznej polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na rynku poprzez podział rynku według kryteriów podmiotowych w ten sposób, że Gmina Rybnik odmawia przewoźnikom – członkom SPP „DEWAX” wyrażenia zgody na korzystanie z przystanków komunikacji miejskiej w centrum Rybnika stanowiących jej własność.

Od powyższej decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Antymonopolowego złożyła Gmina Rybnik. Sąd Antymonopolowy wyrokiem z dnia 24.04.2002r. (sygn. akt XVII Ama 76/01) orzekł o oddaleniu odwołania Gminy Rybnik od decyzji Nr RKT-7/2001. Gmina Rybnik nie wniosła kasacji od w/w wyroku i w związku z tym przedmiotowa decyzja uprawomocniła się, a Gmina Rybnik zobowiązana została do zastosowania się do zawartego w niej nakazu Organu Antymonopolowego.

W dniu 08.08.2002r. Organ Antymonopolowy wszczął z urzędu postępowanie wyjaśniające (sygn. akt RKT-423-w-10/02/MF) w celu wstępnego ustalenia, czy decyzja Nr RKT-7/2001 z dnia 28.03.2001r. została wykonana przez Gminę Rybnik i zwrócił się do niej oraz do Stowarzyszenia Prywatnych Przewoźników „DEWAX” w Żorach o szczegółowe wyjaśnienia dotyczące sposobu zaniechania stosowania praktyk monopolistycznych przez Gminę Rybnik, a także o przesłanie odpowiedniej dokumentacji na potwierdzenie dokonanych w tym kierunku działań (karty nr 1, 12-13 akt RKT-423-w-10/02/MF).

W odpowiedzi Gmina Rybnik stwierdziła, iż w kwestii realizacji decyzji Nr RKT-7/2001 poinformowała pismem z dnia 13.07.2001r. wszystkich zainteresowanych przewoźników o możliwości zawarcia umów na korzystanie z przystanków komunikacji miejskiej, bądź podpisania aneksów do umów już zawartych. Umowy na korzystanie z przystanków zostały zawarte z firmą „BOSS”, Stanisławem M., Tomaszem I. oraz członkiem SPP „DEWAX” Jerzym P. (karta nr 14 akt RKT-423-w-10/02/MF).

Ponadto Gmina stwierdziła, iż pismem z dnia 18.07.2002r. poinformowała zainteresowanych przedsiębiorców o tym, iż nie widzi przeszkód w zawarciu umów na korzystanie z przystanków komunikacji miejskiej stanowiących jej własność.

W piśmie z dnia 16.09.2002r. Gmina poinformowała, że zawarła umowy na korzystanie z przystanków na terenie Rybnika z dwoma przedsiębiorcami – członkami SPP „DEWAX” tj. Jerzym P. i Bogusławem N. Z pozostałymi przewoźnikami nie zawarto w/w umów dlatego, że nie posiadają oni zezwoleń na wykonywanie krajowego drogowego przewozu osób (karta nr 36 akt RKT-423-w-10/02/MF).

Z informacji przedstawionych przez SPP „DEWAX” w piśmie z dnia 02.09.2002r. wynika, że Gmina Rybnik nie zastosowała się do nakazu zawartego w decyzji Nr RKT-7/2001 i nadal odmawia uzgodnienia zasad korzystania z przystanków na swoim terenie. Gmina Rybnik odmawia wyrażenia pozytywnego stanowiska w zakresie koordynacji rozkładów jazdy dla przewoźników zrzeszonych w SPP „DEWAX” i w konsekwencji powołując się na brak koordynacji rozkładów jazdy odmawia zawarcia umów o korzystanie z zatok przystankowych na terenie Rybnika (karty nr 21-23 akt RKT-423-w-10/02/MF)..

W dniu 02.10.2002r. Organ Antymonopolowy w drodze postanowienia wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie nałożenia na podstawie art. 102 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (zwana dalej ustawą antymonopolową) na Gminę Rybnik kary pieniężnej z tytułu niewykonania prawomocnej decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 28.03.2001r. Nr RKT-7/2001 (sygn. akt 560-s-04/00/MF).

W odpowiedzi na w/w postanowienie Gmina pismem z dnia 10.10.2002r. stwierdziła, że podjęła wszelkie czynności zmierzające do wykonania prawomocnej decyzji Organu Antymonopolowego (karta nr 2). Zarząd Transportu Zbiorowego w imieniu Gminy Rybnik, będąc administratorem przystanków komunikacji miejskiej na terenie Gminy przygotował stosowne umowy i w konsekwencji dwóch członków SPP „DEWAX” zawarło umowy na korzystanie z przystanków komunikacji miejskiej na terenie Gminy Rybnik. W związku z tym, że część członków Stowarzyszenia podpisało umowy, a pozostała część nie zgłosiła się w celu podpisania umów, Gmina Rybnik nie może ponosić ujemnych konsekwencji decyzji pozostałych członków Stowarzyszenia. Gmina stwierdziła również, że nie zna przyczyn z

powodu których pozostali członkowie SPP „DEWAX” prowadzący działalność w zakresie zarobkowego przewozu osób nie zgłosili zamiaru podpisania umów.

Ponadto po zakończeniu postępowania dowodowego i zapoznaniu z się z aktami sprawy Gmina stwierdziła, że udostępni przystanki każdemu przewoźnikowi i zawrze stosowne umowy na korzystanie z nich.

W oparciu o zgromadzony materiał dowodowy Organ Antymonopolowy ustalił i zważył co następuje.

Jak wskazano to wcześniej, w decyzji Nr RKT-7/2001 Organ Antymonopolowy nakazał Gminie Rybnik zaniechanie stosowania praktyk monopolistycznych polegających na nadużywaniu pozycji dominującej na rynku poprzez przeciwdziałanie ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania konkurencji w ten sposób, że Gmina Rybnik odmawia przewoźnikom – członkom SPP „DEWAX” wyrażenia zgody na korzystanie z przystanków komunikacji miejskiej w centrum Rybnika stanowiących jej własność oraz poprzez podział rynku według kryteriów podmiotowych w ten sposób, że Gmina Rybnik odmawia przewoźnikom – członkom SPP „DEWAX” wyrażenia zgody na korzystanie z przystanków komunikacji miejskiej w centrum Rybnika stanowiących jej własność.

W uzasadnieniu w/w decyzji Organ Antymonopolowy stwierdził m.in., że:

„ (...) brak jest jednak podstaw do tego, aby Gmina wymuszała na przewoźnikach obowiązek przedkładania jej skoordynowanych rozkładów jazdy w celu wydania zgody na korzystanie z przystanków stanowiących jej własność. Brak jest bezpośredniego związku pomiędzy tymi czynnościami. Nie można zgodzić się z twierdzeniami Gminy, że dla uzyskania zgody na korzystanie z przystanków należy przedłożyć skoordynowane rozkłady jazdy. Brak jest w przepisach prawa ustalenia takiej kolejności dokonania czynności. Z § 1 ust. 2 rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 5 marca 1998r. w sprawie dokumentów niezbędnych do udzielenia zezwolenia na wykonywanie krajowego zarobkowego przewozu osób pojazdami samochodowymi nie będącymi taksówkami oraz treści i wzoru zezwolenia (Dz.U. Nr 34, poz. 193 z późn. zm.) wynika, że do wniosku o wydanie zezwolenia na przewozy regularne przedsiębiorca jest zobowiązany dołączyć projekt rozkładu jazdy uzgodniony na zasadach koordynacji określonych w przepisach prawa przewozowego oraz ustalone z właścicielami przystanków i dworców zasady korzystania z tych obiektów. Tak więc obydwa w/w dokumenty należy równocześnie dołączyć do wniosku. Stąd też należy stwierdzić, że prawodawca uznał, iż czynności koordynacyjne, jak i uzgadnianie zasad korzystania z przystanków są niezależne od siebie i nie należy ich bezpośrednio ze sobą łączyć.”

„Gmina przyjęła taktykę zgodnie z którą wyrazi zgodę na korzystanie z jej przystanków po przedłożeniu przez przewoźników skoordynowanych rozkładów jazdy (jak wykazano to wcześniej żądanie to nie znajduje potwierdzenia w obowiązujących przepisach). Jednocześnie Gmina zdaje sobie sprawę z faktu, że w świetle stanowiska Zarządu Województwa przewoźnicy nigdy nie uzyskują koordynacji przedłożonych przez nich rozkładów jazdy w formie przez siebie proponowanej – dotyczy to określenia przystanków na których mogą zatrzymywać swoje pojazdy, dlatego, że Gmina w swojej opinii (uzgodnieniu) stwierdza, iż nie zezwala przewoźnikom na zatrzymywanie się na tych przystankach. Równocześnie Gmina zezwala innym przewoźnikom na zatrzymywanie się na w/w przystankach, w szczególności PPKS w Rybniku. Jak sama twierdzi przedsiębiorstwo to jest i powinno być uprzywilejowane w stosunku do innych przedsiębiorców prowadzących działalność przewozową na linii Żory – Rybnik – Żory. Członkom Stowarzyszenia Gmina proponuje przejazd obwodnicą miasta Rybnik z pominięciem jego centrum i zatrzymywanie się na przystankach zlokalizowanych przy tej obwodnicy. Takie działanie Gminy powoduje, że oferta przewozowa członków Stowarzyszenia jest mniej korzystna od oferty PPKS Rybnik, gdyż na tej trasie istnieje znikome zapotrzebowanie na przewozy pasażerskie - mieszkańcy najczęściej dojeżdżają do szkół i zakładów pracy zlokalizowanych w centrum miasta. Ponadto czas przejazdu obwodnicą jest dłuższy niż trasą proponowaną przez członków Stowarzyszenia. Wolna

konkurencja oznacza otwarty dostęp do rynku na równych prawach dla wszystkich przedsiębiorców. Charakteryzuje się tym, że przedsiębiorcy rywalizują o to, aby w drodze oferowania lepszych cen lub warunków świadczenia usług pozyskać jak największą liczbę kontrahentów. Im więcej jest konkurentów na rynku tym mniej jest możliwości jednostronnego dyktowania przez przedsiębiorcę warunków umów niezależnych od konkurentów i kontrahentów. Mechanizmy rynkowe funkcjonują efektywniej, gdy na rynku działa więcej przedsiębiorców. Z powyższego wynika, że Gmina odmawiając członkom Stowarzyszenia prawa prowadzenia działalności gospodarczej z wykorzystaniem przystanków komunikacyjnych zlokalizowanych w centrum Rybnika i traktując w sposób uprzywilejowany PPKS Rybnik przeciwdziała rozwojowi wolnej konkurencji w zakresie przewozów pasażerskich na swoim terenie. Z tej też przyczyny mechanizmy rynkowe nie mogą funkcjonować w sposób prawidłowy. Równocześnie przedsiębiorca traktowany przez Gminę w sposób uprzywilejowany w znacznym stopniu pozbawiony jest nacisków na to, aby oferować lepsze ceny lub warunki świadczonych przez siebie usług, co z kolei jest niekorzystne dla jego kontrahentów (pasażerów).”

„(...) odmowa ze strony Gminy wyrażenia zgody członkom Stowarzyszenia na zatrzymywanie się na przystankach w centrum miasta przy jednoczesnej zgodzie na zatrzymywanie się na tych przystankach przez innych przewoźników, stanowi podział rynku wg podmiotowych kryteriów.”

Ponadto Sąd Antymonopolowy w wyroku z dnia 24.04.2002r. (sygn. akt XVII Ama 76/01) oddalającym odwołanie Gminy Rybnik od decyzji Nr RKT-7/2001 stwierdził m.in., że „nie neguje prawa Gminy do koordynowania rozkładów jazdy (...). Uprawnienie to służy jedynie przeciwdziałaniu sytuacjom kolizyjnym np. koncentrowaniu zbyt wielu ofert przewozowych na tej samej trasie w jednym czasie, zatem nie może stanowić mechanizmu ingerencji w prowadzoną przez przewoźników działalność gospodarczą. W ramach koordynacji rozkładu jazdy organ samorządowy nie może narzucać przewoźnikom tras, pory kursowania i miejsc przystanków, o ile nie jest w stanie wykazać, że świadczona usługa zakłóca miejscową komunikację”.

Jak wynika z powyższych stwierdzeń, Gmina po uprawomocnieniu się decyzji Nr RKT-7/2001 powinna uzgodnić z członkami SPP „DEWAX” zasady korzystania z przystanków stanowiących jej własność, zawierając odpowiednie umowy. Pomimo, że po wydaniu przedmiotowej decyzji członkowie SPP „DEWAX” występowali do Gminy o uzgodnienie zasad korzystania z przystanków do takiego uzgodnienia nie doszło. Pismami z dnia 10.05.2001r. Ryszard K., Lucjan W., Rafał G., Jerzy P., Ryszard L., Krzysztof S., Bogusław N. będący członkami SPP „Dewax”, powołując się na treść decyzji Nr RKT-7/2001 zwrócili się do Gminy z ofertą zawarcia umowy „o udostępnienie korzystania z zatok przystankowych na terenie miasta Rybnik – w szczególności z zatok przystankowych: Rybnik Żorska, Rybnik Bazylika, Rybnik Dworzec PKP”, a także zwrócili się z prośbą o niezwłoczne przedstawienie szczegółowych warunków umowy o korzystaniu z zatok przystankowych (karty nr 51-57 akt RKT-423-w-10/02/MF).

W odpowiedzi pismem z dnia 01.06.2001r. Gmina stwierdziła, że umowę na korzystanie z przystanków zawiera z każdym przewoźnikiem, który zgodnie z zatwierdzonym rozkładem jazdy obsługuje przystanki na danej linii komunikacyjnej oraz poinformowała, że zaskarżyła decyzję Nr RKT-7/2001 i w związku z tym faktem nie jest ona prawomocna (karta nr 58 akt RKT-423-w-10/02/MF).

Kolejnymi pismami z dnia 15.06.2001r. oraz 28.06.2001r. przewoźnicy – członkowie SPP „DEWAX” ponownie zwrócili się do Gminy o zawarcie umów na korzystanie z przystanków (karty nr 43-44; 47-50 akt RKT-423-w-10/02/MF).

Pismem z dnia 13.07.2001r. Gmina poinformowała w/w przewoźników o tym, że istnieje możliwość zawarcia umowy na korzystanie z przystanków stanowiących jej własność. Warunkiem zawarcia takiej umowy było dostarczenie przez przewoźników skoordynowanych rozkładów jazdy (karta nr 45 akt RKT-423-w-10/02/MF).

Ponadto w dniu 04.07.2002r. Zarząd Województwa Śląskiego na wniosek Gminy Rybnik wydał decyzję w której orzekł o skoordynowaniu rozkładu jazdy na liniach komunikacyjnych Rybnik – Żory oraz Żory – Rybnik. Po otrzymaniu tej decyzji Gmina Rybnik wystosowała w dniu 18.07.2002r. do dwóch przewoźników, nie będących członkami SPP „DEWAX” (karty nr 16-17 akt RKT-423-w-10/02/MF) pismo w którym poinformowała, że w związku z w/w decyzją Urzędy Miasta Rybnik i Żor ogłoszą przetargi na obsługę w/w linii komunikacyjnych. Z chwilą rozstrzygnięcia przetargów inni przewoźnicy poza wyłonionymi w przetargach nie będą mogli prowadzić działalności na tych liniach. Gmina poinformował również, że podstawę do prowadzenia działalności komunikacyjnej stanowi obok zezwolenia, zaakceptowany przez Urząd Marszałkowski rozkład jazdy.

Jak wynika to z treści pism Gminy, po wydaniu decyzji Nr RKT-7/2001 niezmiennie stoi ona na stanowisku, że warunkiem koniecznym dla uzgodnienia zasad korzystania z przystanków stanowiących jej własność jest uprzednie przedłożenie jej przez przewoźnika posiadanych przez niego rozkładów jazdy.

Powyższe stanowisko Gminy stoi w jawnej sprzeczności z treścią decyzji Nr RKT-7/2001. W uzasadnieniu w/w decyzji Organ Antymonopolowy wskazał, że brak jest jakichkolwiek podstaw, by Gmina wymuszała na przewoźnikach obowiązek przedkładania jej skoordynowanych rozkładów jazdy w celu wydania zgody na korzystanie z przystanków stanowiących jej własność. Nie ma bezpośredniego związku pomiędzy tymi czynnościami. W przepisach prawa brak jest ustalenia takiej kolejności dokonania czynności, aby dla uzyskania zezwolenia na korzystanie z przystanków, jako pierwsze należało przedłożyć skoordynowane rozkłady jazdy. Tak więc obecne zachowanie Gminy nie znajduje żadnego oparcia w przepisach prawa, które obowiązywały w chwili wydania decyzji Nr RKT-7/2001.

Od 1.01.2002r. weszła w życie ustawa z dnia 6 września 2001r. o transporcie drogowym (Dz.U. Nr 125, poz. 1371 z późn. zm.), która uchyliła moc obowiązującą ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o warunkach wykonywania krajowego drogowego przewozu osób (Dz.U. Nr 141, poz. 942 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o transporcie drogowym wykonywanie przewozów regularnych wymaga zezwolenia. Art. 22 ust. 1 w/w ustawy stanowi, że do wniosku o wydanie zezwolenia na wykonywanie przewozów regularnych w transporcie krajowym dołącza się m.in. rozkład jazdy uzgodniony na zasadach koordynacji określonych w przepisach prawa przewozowego oraz zasady korzystania z obiektów dworcowych i przystanków ustalone z ich właścicielami lub zarządzającymi.

Tak więc obydwie w/w dokumenty należy równocześnie dołączyć do wniosku. Stąd też należy uznać, że również w aktualnym stanie prawnym czynności koordynacyjne, jak i uzgadnianie zasad korzystania z przystanków są niezależne od siebie i nie należy ich bezpośrednio ze sobą łączyć.

Pomimo tego, iż członkowie SPP „DEWAX” wielokrotnie występowali do Gminy o uzgodnienie zasad korzystania z przystanków (zawarcie umowy o korzystanie z przystanków) zarówno przed, jak i w trakcie postępowania antymonopolowego zakończonego wydaniem decyzji Nr RKT-7/2001, jak i po wydaniu przedmiotowej decyzji, do uzgodnienia takiego nie doszło ze wszystkimi członkami SPP „DEWAX”. Gmina zawarła umowy, których przedmiotem jest udostępnienie możliwości korzystania z przystanków komunikacji publicznej na terenie Rybnika wyłącznie z dwoma przewoźnikami – członkami SPP „DEWAX”. Jest to umowa Nr 4/P/2001 z dnia 27.12.2001r. zawarta z Jerzym P. na okres od 01.01.2002r. do 15.06.2002r. oraz umowa Nr 5/P/2002 z dnia 01.07.2002r. zawarta z Bogusławem N. do dnia 31.10.2002r. Z pozostałymi członkami SPP „DEWAX” – w tym min. z Ryszardem K., Lucjanem W., Rafałem G., Ryszardem L., Krzysztofem S. nie zawarto przedmiotowych umów.

Należy w tym miejscu zwrócić uwagę na fakt, iż z chwilą uprawomocnienia się decyzji Nr RKT-7/2001 Gmina niezwłocznie powinna podjąć działania zmierzające do wykonania

przedmiotowej decyzji, co znalazłoby wyraz w zawarciu umów o korzystanie z przystanków z wszystkimi przewoźnikami na zasadach obowiązujących na terenie Gminy. Ciężar wykonania decyzji spoczywa na Gminie, stąd też to ona powinna wykazać inicjatywę w celu zastosowania się do płynącego z niej zakazu nadużywania pozycji dominującej na rynku. Przewoźnicy – członkowie SPP „DEWAX” wielokrotnie składali Gminie propozycje zawarcia umów o korzystanie z przystanków, nie spotkało się to jednak z żadnym pozytywnym odzewem z jej strony. Za próbę wykonania decyzji nie może zostać uznane pismo Gminy Rybnik z dnia 13.07.2001r. kierowane do przewoźników, ponieważ Gmina uzależnia w nim zawarcie umowy o korzystanie z przystanków od przedłożenia przez przewoźników skoordynowanych rozkładów jazdy. Ponadto z treści pism członków SPP „DEWAX” wynika, że przedkładali oni Gminie posiadane przez nich skoordynowane rozkłady jazdy, Gmina uznała jednak, że przestały one obowiązywać. Niezależnie od faktu, czy przewoźnicy – członkowie SPP „DEWAX” posiadają skoordynowane rozkłady jazdy, czy też nie Gmina winna uzgodnić z nimi zasady korzystania z przystanków stanowiących jej własność, co w sposób jednoznaczny wynika z treści uzasadnienia decyzji Nr RKT-7/2001 i co zostało w pełni zaaprobowane przez Sąd Antymonopolowy w wyroku z dnia 24.04.2002r. o sygn. akt XVII Ama 76/01. Ponadto argument Gminy, iż z częścią członków SPP „DEWAX” nie zawarto umów na korzystanie z przystanków dlatego, że nie posiadają oni zezwoleń na wykonywanie krajowego drogowego przewozu osób nie znajduje uzasadnienia. Jak wskazano to wcześniej do wniosku o wydanie zezwolenia na wykonywanie przewozów regularnych w transporcie krajowym dołącza się m.in. zasady korzystania z obiektów dworcowych i przystanków ustalone z ich właścicielami lub zarządzającymi. Tak więc, wyrażenie przez właściciela zgody na udostępnienie przystanków przewoźnikowi odbywa się przed otrzymaniem przez tego przewoźnika stosownego zezwolenia na wykonywanie przewozów.

Zgodnie z ustalonym orzecznictwem Sądu Antymonopolowego dla wymierzenia kary nie ma znaczenia, czy decyzja nie jest wykonywana w całości, czy tylko w części. Chodzi o sam fakt jej niewykonywania niezależnie od zakresu działań bądź zaniechań sprzecznych z decyzją. Gmina zawarła umowy, których przedmiotem jest udostępnienie możliwości korzystania z przystanków komunikacji publicznej na terenie Rybnika wyłącznie z dwoma przewoźnikami – członkami SPP „DEWAX” tj. Jerzym P. oraz Bogusławem N. Z pozostałą większością członków SPP „DEWAX” wymienionych we wcześniejszej części niniejszej decyzji Gmina nie zawarła przedmiotowych umów pomimo, że wielokrotnie występowali oni o ich zawarcie. Tak więc, Gmina tylko w niewielkim stopniu zastosowała się nakazu zaniechania praktyk monopolistycznych wynikającego z decyzji Organu Antymonopolowego. Dlatego też nałożenie kary na Gminę z powodu nie wykonywania decyzji Nr RKT-7/2001 jest w opisanym wyżej stanie rzeczy uzasadnione.

Niewykonanie decyzji Prezesa Urzędu z dnia 28.03.2001r. Nr RKT-7/2001 i stosowanie zakazanych praktyk monopolistycznych trwało od dnia 16.06.2002r. tj. od dnia uprawomocnienia się wyroku Sądu Antymonopolowego z dnia 24.04.2002r. o sygn. akt XVII Ama 76/01, a tym samym decyzji Nr RKT-7/2001, do dnia 20.11.2002r. tj. do dnia wydania niniejszej decyzji. Jako początek terminu od którego decyzja powinna być wykonywana Organ Antymonopolowy przyjął dzień 16.06.2002r. tj. dzień uprawomocnienia się decyzji. Począwszy od w/w terminu brak było po stronie Gminy jakichkolwiek przeszkód, aby zastosować się do nakazów płynących z decyzji Nr RKT-7/2001. Nie wiązało się to z poniesieniem przez Gminę jakichkolwiek nakładów i kosztów – o możliwości wykonania decyzji świadczy również fakt, że w stosunku do dwóch przewoźników była ona wykonywana.

O dnia 1.04.2001r. obowiązuje ustawa z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów, która zastąpiła ustawę z dnia 24 lutego 1990r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (Dz.U. z 1999r. Nr 52, poz. 547 ze zmian. Dz.U. z 2000r. Nr 31, poz.381; Nr 60, poz. 704). Zgodnie z art. 112 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej (...) uwzględnia się

również okoliczność naruszenia przepisów ustawy z dnia 24 lutego 1990r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów w okresie 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. W związku z powyższym, pomimo, iż decyzja nr RKT-10/2001 została wydana pod rządami poprzedniej ustawy antymonopolowej, Organ Antymonopolowy uznał, że przedmiotowa sprawa podlega ocenie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zgodnie z art. 102 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorców w drodze decyzji karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość od 10 do 1000 euro za każdy dzień zwłoki w wykonaniu decyzji (...); karę pieniężną nakłada się, licząc od daty wskazanej w decyzji.

Jak ustalono niewykonanie decyzji Nr RKT-7/2001 miało miejsce w okresie od dnia 16.06.2002r. do 20.11.2002r. tj. przez 158 dni. Minimalna wysokość kary może więc wynieść równowartość 1580 euro, a maksymalna równowartość 158 000 euro. Zgodnie z art. 104 ustawy przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych (...) należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności uprzedniego naruszenia przepisów ustawy.

W związku z faktem, że decyzja obecnie nadal nie jest wykonywana, a Gmina Rybnik uprzednio dwukrotnie dopuściła się naruszenia przepisów ustawy antymonopolowej (decyzja z dnia 26.03.1999r. Nr RKT-18/99 oraz decyzja z dnia 28.03.2001r. Nr RKT-7/2001), Organ Antymonopolowy postanowił wymierzyć karę pieniężną w wysokości równowartości 20 euro za każdy dzień niewykonania decyzji co łącznie daje kwotę 3160 euro. (1/50 kary maksymalnej).

Zgodnie z art. 115 ustawy antymonopolowej, wartość euro podlega przeliczeniu na złote według kursu średniego walut obcych ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu roku kalendarzowego poprzedzającego rok nałożenia kary pieniężnej. Średni kurs euro ogłoszony przez NBP w ostatnim dniu roboczym, roku kalendarzowego poprzedzającego rok nałożenia kary, tj. w dniu 31.12.2001r. wyniósł 3,5219 PLN. W związku z powyższym kwota 20 euro (kara pieniężna za każdy dzień niewykonania decyzji) odpowiada kwocie 70,44 PLN, a łącznie kwota 3160 euro odpowiada kwocie 11 129,20 PLN (słownie: jedenaścietysięcystodwadzieścizłotydwadzieścigroszy).

Na podstawie materiału dowodowego w sprawie jednoznacznie wskazującego na to, że Gmina Rybnik nie wykonała prawomocnej decyzji Organu Antymonopolowego, orzeczono jak w sentencji.

Karę należy wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w NBP Oddział Okręgowy Warszawa Nr 511010100078782231000000 w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

II. Zgodnie z art.75 ustawy antymonopolowej, Organ Antymonopolowy rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art.72 ustawy antymonopolowej jeżeli postępowanie zostało wszczęte z urzędu i w jego wyniku Organ Antymonopolowy stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, zobowiązany jest ponieść koszty postępowania.

Niniejsze postępowanie w sprawie nałożenia kary pieniężnej zostało wszczęte z urzędu. W wyniku tego postępowania Organ Antymonopolowy nałożył na Gminę Rybnik karę pieniężną z tytułu niewykonania decyzji Nr RKT-7/2001, co znalazło wyraz w punkcie I sentencji niniejszej decyzji.

Kosztem niniejszego postępowania dla Organu Antymonopolowego są wydatki związane z wymianą korespondencji z Gminą, które to koszty obliczono w wysokości 14 PLN. Z uwagi na nałożenie w punkcie I sentencji niniejszej decyzji na Gminę Rybnik kary pieniężnej za naruszenie przepisów w/w ustawy, Organ Antymonopolowy w postanowieniu zawartym w punkcie II sentencji niniejszej decyzji postanowił obciążyć ją w/w kosztami postępowania.

Koszty niniejszego postępowania należy wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 511010100078782231000000, w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Od niniejszej decyzji stronie służy odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Antymonopolowego za pośrednictwem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Katowicach w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia decyzji.

Na postanowienie zawarte w punkcie II niniejszej decyzji, na podstawie art. 78 ust. 6 ustawy antymonopolowej, stronie przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Antymonopolowego, za pośrednictwem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Katowicach w terminie tygodnia od dnia jego doręczenia.

W imieniu Prezesa Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów

Dyrektor Delegatury
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów w Katowicach
Alicja Kral